

SXEDIO.65L

17.1.1927: Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ Ο ΡΟΝΑΛΝΤ ΣΤΟΡΡΣ ΑΝΑΠΤΥΣΣΕΙ ΤΙΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΟΤΙΘΕΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΕΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ο νέος Κυβερνήτης της Κύπρου Σερ Ρόναλντ Στορρς είχε την ευκαιρία να αναφερθεί γενικότερα στα προβλήματα της Κύπρου και στην πολιτική που θα ακολουθούσε στο εσωτερικό στην προσφώνηση του προς τα μέλη του Νομοθετικού κατά την επίσημη έναρξη των εργασιών του Νομοθετικού Συμβουλίου το Γεννάρη του 1927.

Στην έναρξη των εργασιών του Νομοθετικού παρίσταντο όλες οι αρχές μεταξύ των οποίων και ο Αρχιεπίσκοπος και ο Μουφτής της νήσου.

Ο Μουφτής κάθισε στα Δεξιά του Κυβερνήτη και ο Αρχιεπίσκοπος στα Αριστερά του πράγμα που θεωρείτο ότι έδινε στον Αρχιεπίσκοπο υποδεέστερη θέση από το Μουφτή.

Στα επόμενα χρόνια ο Στορρς για να εξασφαλίσει την υποστήριξη του Αρχιεπισκόπου στις ενέργειες του τον έβαζε να κάθεται στα δεξιά του και το Μουφτή στα Αριστερά του και σαν διαμαρτυρήθηκε με τη σειρά του ο Μουφτής, του εξήγησε διπλωματικά ότι η θέση στα Αριστερά του ήταν πιο καλή γιατί σύμφωνα με το κοράνιο στα Αριστερά ήταν το μέρος της καρδιάς.

Αυτό το αναφέρει ο μετέπειτα πρόξενος της Ελλάδας στην Κύπρο Αλέξης Κύρου στο βιβλίο του "Ονειρα και πραγματικότητας" σελ 88:

" Με σωρεία κομπλιμέντων (ο Στορρς) και με ευθυνάς προσωπικάς κολακείας είχε επιτύχει να προσελκύση μέχρις ωρισμένου σημείου, πολλούς εκ των κυπρίων ηγετών, συμπεριλαμβανομένου και του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ. Αξίζει να αναφερθή τι εσοφίσθη διά να κερδίση την συμπάθειαν του γηραιού Ιεράρχου. Όταν έφθασεν εις την Κύπρον είχε εν εύρει τηρουμένην ακόμα παλαιάν αρχήν της βρετανικής διοικήσεως, όπως εις τον Αρχιεπίσκοπον της

συντριπτικής ελληνικής πλειοψηφίας δίδεται εθιμοτυπικώς θέσις υποδεεστέρα της παρεχομένης εις τον Μουφτήν της μουσουλμανικής μειονότητος. Υπεσχέθη αμέσως εις τον αείμνηστον Κύριλλον ότι θα εύρισκε τρόπον θεραπείας του κακού. Τω όντι, έδωσεν οδηγίας όπως εις τας διαφόρους τελετάς και επισήμους συγκεντρώσεις τοποθετώνται εφεξής ο Αρχιεπίσκοπος στα Δεξιά του και ο Μουφτής Αριστερά, μη παραλείψας όμως να εξηγήση εις τον τελευταίον τούτον ότι κατ' ουσίαν του εδίδετο το προβάδισμα, αφού και εις το Κοράνιον το "μέρος της καρδιάς" εθεωρείτο το σπουδαιότερον. Έτσι έμειναν ικανοποιημένοι και οι δύο θρησκευτικοί αρχηγοί".

Στην πρώτη επίσημη συνεδρία του Νομοθετικού του Γεννάριου του **1927** ο Στωρρς είχε ακολουθήσει την παλιά παράδοση. Λεπτομέρειες έδινε η εφημερίδα "Ελευθερία" της Λευκωσίας στις **8.2.1927** (μεταγλώττιση):

"Όπως είχε προαγγελθεί η περασμένη Δευτέρα **17** Ιανουαρίου είχαν ορισθεί ως ημέρα έναρξης του Νομοθετικού Συμβουλίου. Περί την **2αν** μ.μ. ώραν κατέφθασαν άπαντες οι βουλευτές σε επίσημη περιβολή και κατέλαβαν τις θέσεις τους, η δε αίθουσα του Νομοθετικού ήταν κατειλημμένη από τους προσκεκλημένους. Μεταξύ των επισήμων διακρίνονταν ο Αρχιδικαστής και ο Εφέτης σε στολή, οι δικαστές, οι Δήμαρχοι Λευκωσίας και Λάρνακας, και οι διοικητές Λάρνακας και Λεμεσού.

Από τους θρησκευτικούς αρχηγούς παρίσταντο ο Μ. Αρχιεπίσκοπος, ο οποίος είχε θέση στη πτέρυγα προς τα Αριστερά του Κυβερνήτη, από δε τους Οθωμανούς ο Μουφτής, ο Αρχικαδής και ο Καδής, οι οποίοι τοποθετήθηκαν στην πτέρυγα προς τα Δεξιά. Παρίσταντο επίσης ο Αρχιεπίσκοπος των Αρμενίων και ο Ηγούμενος των Καθολικών.

Στις **3.20** μ.μ. ακριβώς κατέφθασε η Α.Ε. ο Κυβερνήτης συνοδευόμενος από ίλη ιππικού με επικεφαλής τον αστυνόμο Λεμεσού κ. Καρεκλά. Η φιλαρμονική του δήμο υανέκρουσε τον αγγλικό ύμνο,

λόγος δε αστυφυλάκων από τον αστυνόμο Λευκωσίας κ. Σιέλης παρουσίασε όπλα. Την είσοδο του Κυβερνήτη στην αίθουσα του Νομοθετικού ανήγγελλε ο υπασπιστής του, όλοι δε οι ευρισκόμενοι στην αίθουσα ηγέρθησαν και χαιρέτισαν την Α. Εξοχότητα, ο οποίος αφού τους αντιχαιρέτισε άρχισε αμέσως να διαβάζει τον εναρκτήριο του λόγο".

Στον εναρκτήριο του λόγο ο κυβερνήτης αφού αναφέρθηκε στην οικονομική κατάσταση της νήσου παρέθεσε και τους τίτλους 12 Νομοσχεδίων που θα καλούνταν οι βουλευτές να εγκρίνουν.

Ανάμεσα σ' αυτά περιλαμβανόταν και ένα για τροποποίηση του περί Τελωνειακών τελών και φόρων κατανάλωσης και δημοσίων Προσόδων της νήσου που πρόβλεπε αύξηση των Τελων και Φόρων.

Ανέφερε ο Κυβερνήτης στην ομιλία του σε μετάφραση στα Ελληνικά:

"Κατά το πρώτο από μένα επίσημο άνοιγμα του Νομοθετικού Συμβουλίου επιθυμώ να εκφράσω στα έντιμα Μέλη την βαθειά συναίσθηση μου για ανατεθέν σε μένα πλεονέκτημα να είμαι συνδεδεμένος για τόσο καιρό με τις τύχες της Κύπρου, μαζί με την ένθερμη ελπίδα μου όπως η Κυβέρνηση, με τη συμβολή σας καταστεί ικανή να εξυπηρετήσει τη νήσο από την οικονομική πίεση από την οποία κατατρύχεται με όμοιο τρόπο και με μεγαλύτερες χώρες μάλλον που είναι ικανές να υποστούν αυτήν.

Η συγκομιδή σίτου και ελαιών ήταν πενιχρά κατά το έτος 1926. Η κριθή όμως, ο όροβος, το βαμβάκι, τα χαρούπια και τα σταφύλια πέτυχαν. Τα νέα εργοστάσια που ιδρύθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους για κατασκευή οίνου στο Πέραπεδι, για ρους (ρουδιού, σουμακίου) στη Λεμεσό και μετάξης στη Γεροσκήπου έχουν όλα δώσει ώθηση προς παραγωγή των προϊόντων αυτών. Η εισαγωγή χημικών λιπασμάτων εξακολούθησε σε μεγάλη κλίμακα και υπήρξε αρκετή εξαγωγή κατοικιδίων ζώων. Δεν φαίνεται να υπάρχει λόγος γιατί με κατάλληλη ενθάρρυνση από μέρους της Κυβέρνησης και επιχειρηματικότητα από μέρους των γαιοκτημόνων να μη καλλιεργείται καπνός όπως στα

νησιά που γειτνιάζουν μετά το αξιοσημείωτο πλεονέκτημα από είκοσι πέντε τοις εκατόν προτίμηση στις βρετανικές αγορές.

Η εισαγωγή για το **1926** που συμποσούται σε **λ.157,166** δεικνύει ελάττωση από **λ.30,270** οφείλεται κυρίως σε ελάττωση μηχανημάτων Μεταλλείων των οποίων έγινε μεγάλη εισαγωγή κατά το **1925**.

Μάλλον σοβαρή ελάττωση είναι εκείνη της εξαγωγής για το **1926** η οποία ήταν αξίας **λ. 1,103,651** (μη συμπεριλαμβανομένης άδηλης εξαγωγής υπό μορφή εμβασμάτων αποίκων και μισθών Εταιρειών Μεταλλείων συμποσούμενων τουλάχιστον σε **250,000**) παρουσιάζει δε ελάττωση από **λ.94,924** απέναντι εκείνης του **1925**. Οι λεπτομέρειες και οι λόγοι γι' αυτήν έχουν ως ακολούθως:

Χαρουπιά **λ.77,000** συνεπεία μεγάλης πτώσης των τιμών και δυσμενούς τελωνικού δασμολογίου που δημιουργήθηκε από την Ισπανία.

- Κουκούλια **λ.17,500**. Τα κουκούλια αγοράστηκαν επί του πώς και χρησιμοποιήθηκαν από την Κυπριακή Εκπηνιστική Εταιρεία.

Το μετάξι που εκπηνίστηκε θα εξαχθεί αργότερα.

- Βαμβάκι **λ.15,000** λόγω χαμηλότερων παγκοσμίων τιμών εάν και οι ποσότητες που εξήχθησαν ήσαν κανονικές.

- Πυρίτης **λ.53,400** λόγω έκπτώσεων στις τιμές και λόγω της απεργίας του άνθρακα, έλλειψης πλοίων προς μεταφορά υλικού.

- Ημίονοι **λ. 12,000** λόγω μικρότερης εξαγωγής.

Χαίρω όμως που δύναμαι να πληροφορήσω ότι η εξαγωγή παρουσίασε σημειωτήν αύξηση κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους και εξακολουθεί να είναι καλή, Προσδοκείται ότι τα χαρούπια και ο πυρίτης, τα δυο μέγιστα από τα άνω κονδύλια, θα παρουσιάσουν μεγάλες αυξήσεις κατά το **1927**.

Τετρακόσια ενενήντα οκτώ ατμόπλοια χωρητικότητας **753,724** τόνων επισκέφθησαν τη νήσο κατά το **1926** έναντι τετρακοσίων εννεά χωρικότητος

630,561 τόννων κατά το **19265**.

Λόγω της αύξησης αυτής ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί κατά τη διάρκεια του τρέχοντος έτους στο ζήτημα της αύξησης λιμενικών ευκολιών, για τις οποίες υποβλήθηκαν εκθέσεις κατά το **1926** από κατάστημα Συμβούλων Μηχανικών. Τέτοια κατ' ανάγκην δαπανηρά σχέδια πρέπει να μελετώνται με άλλα μεγαλύτερα κονδύλια που υποδηλούν καθαρά την τελειωτική έκδοση δημόσιου δανείου.

Γενικά σχόλια στις δημόσιες προσόδους και δαπάνες αποκλείονται καθότι οι τελικοί αριθμολογία το **1926** δεν είναι ακόμη διαθέσιμοι για σκοπούς ουσιαστικής παραβολής. Με την εξαφάνιση της δεκάτης και την εξάντληση λόγω αυτής του υπολοίπου στο Ταμείου καταστροφής ακρίδος θα λαμβάνεται κατ' ανάγκη πρόνοια ετησίως για κάλυψη από τις τρεχούμενες προσόδους της δαπάνης για τη συνήθη εκστρατεία και τη συνεισφορά για τα λιμενικά και σιδηροδρομικά δάναια.

Όπως θα δείτε οι συστάσεις μας ως προς ορισμένα κονδύλια πρόσθετης φορολογίας έγιναν αποδεκτές και τα επαυξημένα τελωνικά τέλη σε μηχανήματα και λιπάσματα δεν επιβλήθηκαν. Προς τούτοις αξιώσεις για αύξηση προσωπικού στα Τμήματα δεν θα τύχουν επιδοκιμασία μέχρις ότου αποδειχθούν αναγκαίες μετά την αύξηση των επισήμων ωρών εργασίας παό **30** τις οποίες θεωρώ ανεπαρκείς σε **35** ώρες την εβδομάδα η οποία τίθεται σε ισχύ αμέσως.

Προς ενθάρρυνση της παραγωγής των τεχνών και των εγχωρίων επιχειρήσεων γενικώς και προς μείωση του δυσμενούς υπολοίπου της εισαγωγής έναντι της εξαγωγής εκδόθηκαν αυστηρές διαταγές όπως, όταν είναι κατορθωτό, να γίνεται χρήση για κυβερνητικούς σκοπούς κυπριακών υλικών και κυπριακής τενχικής εργασίας.

Τα έντιμα μέλη είναι σε γνώση του διορισμού που έγινε πρόσφατα Επιτροπής προς εξέταση του παρόντος συστήματος φορολογίας και υποβολή συστάσεων με ιδιαίτερη μνεία για τις ανάγκες της γεωργίας και του Εμπορίου.

Η υγεία του νήσου στο σύνολο της υπήρξε καλή και παρόλον ότι περιπτώσεις πανώλους και τυφοειδοδούς πυρετού επισυνέβησαν σε όλες τις γύρω χώρες, η Κύπρος διαμένει ακόμη ελεύθερη από τις ασθένειες αυτές. Το θεραπευτήριο Αθαλάσσης άνοιξε το Μάρτιο και **56** πάσχοντες έτυχαν περίθαλψης σε αυτό από τους οποίους **36** απέθαναν.

Είναι λυπηρό ότι οι ασθενείς προσέχονται προς περίθαλψη όταν η ασθένεια έχει ήδη προχωρήσει πέραν του δέοντος για θεραπεία. Υπέρμετρη βροχή κατά τον Ιούλιο επέφερε αύξηση στον αριθμό περιπτώσεων ελονοσίας, καταγίνομαι δε για την εξερεύνηση των πιθανοτήτων εντατικής εκστρατείας προς την κατεύθυνση αυτή.

Ως άμεσο και γενικό μέτρο, το σύστημα των χωριτικών φαρμακοποιών θα συμπληρωθεί μόλις εξευρεθεί το αναγκαίο προσωπικό.

Η γενική κατάσταση των δρόμων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ευνοϊκή. Ο τύπος κατασκευής, ο οποίος ήταν επαρκής μέχρι πριν από λίγα χρόνια δεν μπορεί να αντέχει στην αυξανόμενη κίνηση η οποία ανέρχεται σήμερα σε κεντρικούς δρόμους στο ύψος των **900** τόνων ημερησίως συγκεντρωμένων σε απλό δρομίσκο, η δε απώλεια από τη χρήση έχει για κάποιο καιρό υπερβεί τις κατορθωτές επισκευές.

Καλά μέσα συγκοινωνίας είναι ουσιώδη προς ευημερία και προς συνάντηση μελλοντικών αναγκών θα καταστεί αναγκαία εκ νέου εντατική κατασκευή και εύρυνση. Προς το παρόν όμως με τα διαθέσιμα ποσά λαμβάνονται πρόνοια μόνο για το ελάχιστον όριο διατήρησης.

Με τη συμβουλή καλώς γνωστού καταστήματος Συμβούλων Μηχανικών άρχισε το **1926** επισκόπηση περιοχών οι οποίες υποτίθεται ότι έχουν "Δεύτερο Νερό" με δοκιμαστικές διατρήσεις, εξακολουθεί δε και κατά το τρέχον έτος. Από έντεκα διατρήσεις που έχουν συμπληρωθεί μέχρι σήμερα οι πέντε έχουν δώσει καλή προμήθεια νερού. Στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους λήφθηκε πρόνοια προς εξακολουθήση της εργασίας αυτής υπό την επίβλεψη ειδικού. Επειδή

δε το νερό είναι μια από τις κυριότερες ανάγκες της Κύπρου, ευελπιστώ ότι επιτυχής έκβαση των πειραμάτων αυτών θα καταλήξει σε αύξηση της παραγωγής και ευημερίας της Νήσου.

Η υγιενή προμήθεια νερού της Πρωτεύουσας είναι ανεπαρκής κατά ποσότητα και υποκειμένη κατά πολλούς τρόπους σε μόλυνση. Εκθεση για το ζήτημα υποβλήθηκε από τους Συμβούλους Μηχανικούς το περασμένο χρόνο, λήφθηκε δε πρόνοια στον Προϋπολογισμό του **1927** προς διεξαγωγή προκαταρκτικών εξερευνήσεων για νέα προμήθεια κατά τις συστάσεις τους.

Ο διορισμός πεπειραμένου Μεταλλειολόγου ως επιθεωρητή Μεταλλείων επέφερε σημειωτή βελτίωση στην ποσότητα της εργασίας που έγινε σε μεταλλευτικές περιοχές λόγω της έκτοτε δυνατής κατάστασης επιθεώρησης. Οι υπηρεσίες του επιθεωρητή αυτού τίθεται στη διάθεση κατόχων αδειών Ματαλλείων πολλοί από τους οποίους λίγη ή καμιά γνώση για μεταλλεία έχουν, αντί κάποιου δικαιώματος. Γενικά φαίνεται ότι υπάρχουν καλές προσδοκίες αύξησης μεταλλευτικών δράσεων στη διάρκεια του τρέχοντος έτους και ιδιαίτερα προσδοκείται ότι μεγάλη αθηναϊκή εταιρεία θα αρχίσει νέο μεταλλείο στο πολύ προσεχές μέλλον και ακολούθως θα παρέχει εργασία σε περισσότερους από **1000** εργάτες.

Στην Κύπρο όπως γενικώς και αλλού, η ευημερία του αγρότη είναι η ευημερία της Νήσου. Στο ζωτικό αυτό σημείο κυκλοφορούν τόσο πολλές αλληλοσυγκρουόμενες και χωρίς βάση γενικότητες, υπάρχει δε τόσο λίγο ακριβής πληροφορία διαθέσιμη, ώστε διόρισα Κεντρική και Τοπικές Επιτροπές, οι οποίες να εξετάσουν και εκθέσουν για την παραγματική κατάσταση της αγροτικής ζωής προς τον σκοπόν να εφοδιάσουν την Κυβέρνηση με αυθεντικές διασαφήσεις της κατάστασης, οι οποίες θα κρατήσουν αυτήν ικανή να εννοήσει και να έτσι εκτελέσει καλύτερα τις υποχρεώσεις της απέναντι στις παραδεκτές δυσκολίες του γεωργικού πληθυσμού.

Μια από τις αμεσώτατες από αυτές είναι η ανάπτυξη και επέκταση γεωργικής επίσης, πρόβλημα το οποίο απασχολεί την προσοχή δεύτερης επιτροπής η οποία θα μπορέσει να επωφεληθεί στην ανάγκη από τις πρώτες πληροφορίες που συλλέγονται. Οχι λιγότερο επιτακτική είναι η ανάγκη τεχνικής και ιδιαίτερα αποκεντρωτικής γεωργικής μόρφωσης. Τα ευεργετήματα παντού και ιδιαίτερα σε χώρα όπως η Κύπρος δασοποίησης σε μεγάλη κλίμακα είναι αδιαφιλονίκητα. Και όμως κανένα θέμα δεν υπάρχει στη νήσο μάλλον διαφιλονικούμενο παρά η έκταση μέχρι την οποία τα δάση πρέπει να αφεθούν να αυξηθούν. Τα δάση στην Κύπρο διαφυλάττουν την πτώση βροχής, επενδύουν το κατάλληλο για τη γεωργία έδαφος, μετριάζουν το παρασυρόμενο από τα ρυάκια κατακαθίσματα γεωργικής γης, παρέχουν ξυλεία η οποία είναι μια από τις βάσεις του πολιτισμού, δημιουργούν τακτική εργασία και μικρές καλλιέργειες για όσους ζουν στα δάση, προσθέτουν υγείαν στην ατμόσφαιρα και ωραιότητα στα τοπία, αντιπροσπεύουν κατά μέτριους υπολογισμούς χρήμα αξίας **2,500,000** λιρών. Αλλά το δάσος και η αίγα δεν μπορούν να ζήσουν μαζί, λέγεται δε ότι η αίγα είναι για την Κύπρον ότι είναι ο χοίρος για την Ιρλανδία και η γκαμήλα για την Αραβίαν: Το αναντικατάστατο μέσο διαβίωσης για τους πολύ πτωχούς. Προς καλλίτερη λοιπόν μελέτη των αμοιβαίων αυτών πλεονεκτημάτων και παραπόνων διεξάγεται επίσημη διερεύνηση των μεθόδων και της δράσης του Δασονομικού Τμήματος. Σε εφαρμογή επίσης τίθενται οι συστάσεις της Επιτροπής για την Κοινωνική Υγεία, με την οποία συνδιαλέχθηκα στο Λονδίνο και στην Αίγυπτο, πριν από την επίσκεψη τους στην Κύπρο και μετά από αυτήν κάμνω διευθετήσεις όπως εκθέσει ειδικός στη διάρκεια του έτους στην επιτευχθείσα πρόοδο για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Κατάγομαι επίσης στην εξέταση των ζητημάτων των εξωτερικών ταχυδρομείων, μεταφορών και συγκοινωνιών. Προς μελέτην τούτων και άλλων εμπορικών ζητημάτων (τέτοιων για παράδειγμα όπως η

αναθεώρηση του νόμου περί συνεταιρισμού, για συναλλαγματικές, για επέκταση του συστήματος ενοικίου και αγοράς, για πτώχευση) προς σχηματισμό σώματος μελετημένης και αντιπροσωπευτικής γνώμης των παραγωγέων, εξαγωγέων και εισαγωγέων, είμαι πεπεισμένος ότι η νήσος δεν μπορεί παρά να ωφεληθή από την ίδρυση Εμπορικού Επιμελητηρίου και για τον σκοπό αυτό άνκαι ουσιαστικά είναι μη κυβερνητικού χαρακτήρα, είμαι πρόθυμος προσεγγιζόμενος να παράσχω συμβουλή και βοήθεια.

Οχι λίγα μεταξύ των πόρων της αρχαίας αυτής γης είναι τα λείψανα εκείνα του παρελθόντος των οποίων η ανακάλυψη είναι φαντασιογραφία, η διαφύλαξη ευσεβές καθήκον, η δε εξήγηση και επίδειξη στους ταξιδιώτες όλων των εθνών πρέπει να είναι καύχημα και το πλεονέκτημα των κατοίκων της. Αρκετά έγιναν προς την κατεύθυνση αυτήν, υπολείπονται όμως να γίνουν πολλά και τα έντιμα μέλη θα μάθουν, είμαι βεβαιος, με ευχαρίστηση ότι δυο ευρυμαθείς και διακεκριμένες εταιρείες ζήτησαν άδεια για να διενεργήσουν ανασκαφές στη νήσο και ότι οι αιτήσεις τους ευρίσκονται υπό την ευνοϊκή προσοχή της Κυβέρνησης. Η κατάλληλη διατήρηση αυτών και άλλων τόπων είναι ζήτημα τόσο ευθύνης όσο και τιμής προτίθεμαι δε σε σύντομο χρόνο να συστήσω στην προσοχή ας Νομοσχέδιο για τον έλεγχο διαφημίσεων που καταρτίστηκε στις γραμμές οι οποίες βρέθηκαν αναγκαίες, χρήσιμες και στο τέλος επικερδείς σε άλλες ιστορικές χώρες, θα ευχαριστηθείτε να μάθετε ότι μια καλώς γνωστή Εταιρεία έχει ήδη δώσει το παράδειγμα, το οποίο αναμφίβολα θα ακολουθήσουν γρήγορα άλλοι με την άρση δύσμορφου περιφράγματος που βρίσκεται παρά την πλευρά δημόσιου δρόμου.

Για να αποκομίση η Κύπρος την κατάλληλη αυτή ωφέλεια από τους επισκέπτες οι οποίοι δεν θα θα παραλείψουν να ωφεληθούν από την πιο πάνω αλλά και άλλων ευχαριστήσεων, είναι ουσιώδες όπως ληφθεί πρόνοια για επαρκή μέσα άνεσης περιλαμβανομένων ξενοδοχείων και τελωνικών ευκολιών για ξένους

Αυτοκινητικούς συνδέσμους και όπως ιδρυθούν μέσα επικοινωνίας.

Λόγω αυτού διευθέτησα στο Λονδίνο όταν βρισκόμουν όπως ο αντιπρόσπος καλώς γνωστού πρακτορείου ταξειδιωτών επισκεφθή την Κύπρον και συμβουλευσει ως προς τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προς ενθάρρυνση και δεξίωση επισκεπτών. Ο κύριος αυτός απήλθε από τη νήσο την περασμένη εβδομάδα και αναμένω την έκθεση του.

Τέλος περιήλθε σε γνώση μου ότι η Κύπρος είναι ακόμη χωρίς δημόσια βιβλιοθήκη, η δε έλλειψη τέτοιου ιδρύματος καθίσταται πολύ αισθητή. Προτίθεμαι λοιπόν να διορίσω Επιτροπή η οποία να υποβάλει συστάσεις οι οποίες θα διαβεβαιούσαν αυτούς εκ των προτέρων ότι θα τύχουν της συμπαθούς και πρακτικής μελέτης της Κυβέρνησης.

Θα κληθεί τώρα όπως μελετήσει τα ακόλουθα μέτρα:

- Νομοσχέδιο για λήψη πρόνοιας για την ανάθεση από τον Κυβερνήτη Θεσπισμένων Εξουσιών.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του Νόμου περί Τελωνικών Τελών, Φόρων Κατανάλωσης και Δημοσίων Προσόδων.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του Νόμου που προνοεί για την ακύρωση απαλλοτριώσεων Περιουσίας για βλάβη των Πιστωτών.

- Νομοσχέδιο για καλύτερη προστασία του Ηλεκτρικού φωτός.

- Νομοσχέδιο για λήψη πρόνοιας προς επέκταση της διάρκειας αδειών για εισαγωγή Πυροβόλων όπλων.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του Νόμου που προνοεί για τη διακανόνιση της ασύρματης τηλεγραφίας.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του Νόμου που αφορά τη μεταφορά εμπορευμάτων διά θαλάσσης.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του νόμου για τις εκλογές δημοτικών συμβουλίων.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του νόμου για την Αστυνομία.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του νόμου για αρχαία Μνημεία και αρχαιότητες.

- Νομοσχέδιο για τροποποίηση του νόμου για προστασία του κυνηγίου και των αγρίων Πτηνών.

Ευελπιστώ ότι οι διασκέψεις σας στην παρούσα σύνοδο του Νομοθετικού Συμβουλίου θα συντελέσουν υπό την καθοδήγηση της Θείας Προνοίας στην καλύτερη εξυπηρέτηση των συμφερόντων του λαού και τώρα στο όνομα της Αυτού Μεγαλειότητος του Βασιλέως Γεωργίου του Πέμπτου, κηρύσσω την έναρξη του Συμβουλίου".

Μετά την ανάγνωση του εναρκτηρίου λόγου ο Αποικιακός Γραμματέας παρουσίασε στον Κυβερνήτη τον κ. Ε. Μακλόκλαν, τον οποίο και παρασημοφόρησε, λέγοντας ότι είναι η δεύτερη φορά κατά την οποικία η αγγλική Κυβέρνηση αναγνωρίζει τις υπηρεσίες του, του απονέμει μετάλλιο.

Επειτα ο Κυβερνήτης αφού χαιρέτισε, αποχώρησε, την δε προεδρική έδρα κατέλαβε ο Αποικιακός Γραμματέας, ο οποίος είπε ότι επικράτησε συνήθεια όπως ο εναρκτήριο λόγος διαβάζεται στα ελληνικά και τουρκικά, αλλά επειδή διανεμήθηκε αντίτυπον στα έντιμα μέλη θεωρεί περιττή την ανάγνωση.

Υστερα ο Γενικός Εισαγγελέας κατέθεσε διάφορα νομοσχέδια, τα οποία μνημονεύονται στον εναρκτήριο λόγο.

Μετά από αυτά με την υπόδειξη του Αποικιακού Γραμματέα καταρτίζεται επιτροπεία από τον Αρχιταμία, το Διοικητή Κερύνειας, Διοικητή Λευκωσίας, τον Μουνίφ Βέη, το Μητροπολίτη Κιτίου, τον Γ. Εμφιεζή, τον Γ. Χατζηπαύλου και τον Π. Κακογιάννη όπως συντάξει το σχέδιο της αντιφώνησης και παρουσιάσει τούτο στο Συμβούλιο την προσεχή Παρασκευή **21** Ιανουαρίου και ώραν **2.30** μ.μ".

